

TISKOVÁ ZPRÁVA

Soubor hornických památek v Příbrami a Březových Horách prohlášen národní kulturní památkou

Praha, 4. 6. 2014

Ve středu 28. 5. 2014 vláda ČR schválila prohlášení 25 kulturních památek za národní kulturní památky. Výběr kandidátů na tuto prestižní kategorii se zaměřil především na dosud méně doceňované technické památky a památky lidového stavitelství.

Středočeský kraj si tak připsal druhou národní kulturní památku - unikátní soubor hornických památek v Příbrami a Březových Horách, který zahrnuje *rudné doly Anna, Vojtěch, Ševčiny a Drkolnov a vstupní portály Mariánské štolý a Ševčinské průjezdní štolý*.

Kromě vstupních portálů štol každá z těchto památek představuje poměrně rozsáhlý areál zahrnující nejen stavby na povrchu, ale i složité větvené štolý a další technologické prostory pod zemí. Jde tedy o velké množství různorodých objektů, vázaných na těžbu stříbra a dalších kovů, které spojuje i pozoruhodná architektura vesměs z druhé poloviny 19. stol., typická pro Příbram charakteristickým a nezaměnitelným spojením režného kamenného a cihelného zdiva na průčelích budov.

Součástí celého souboru je i technické vybavení dolů, v němž vynikají tři jedinečné technické památky: podzemní vodní kolo dolu Drkolnov, které je evropským unikátem, a dvojice parních těžních strojů na dole Anna a Vojtěch. Historický význam souboru podtrhuje i několik významných světových či evropských primátů v dosažené hloubce těžby nebo v použité technologii. Příbramské a březohorské doly představují nejvýznamnější soubor památek rudného hornictví na území České republiky a jeden z nejvýznamnějších v Evropě.

S myšlenkou zachování hlavních baňských staveb a provozů v Příbrami - Březových Horách a jejich přeměny v hornické muzeum přišel světově uznávaný montánní historik PhDr. Jiří Majer, CSc. Především jeho zásluhou pak bylo od poloviny 20. století muzeum postupně budováno a od roku 2003 se již jako příspěvková organizace Středočeského kraje vrátilo k historickému pojmenování - *Hornické muzeum Příbram*. V současné době patří muzeum podle počtu stálých expozic mezi pět největších v ČR, a rovněž i k největším hornickým muzeím v Evropě.

Expozice umístěné přímo v historických provozních a správních objektech přibližují bohatou montánní minulost Příbramska. Muzeum umožňuje jízdu hornickým vláčkem po povrchu i podzemím, prohlídky několika kilometrů štol, fárání výtahem, jízdu po skluzavce k obřímu vodnímu kolu, seznámení s unikátními parními těžními stroji a havířským folklorem či rozsáhlou mineralogickou sbírkou. Více informací o muzeu na www.muzeum-pribram.cz.

Březové Hory

Těžba rud v oblasti Březových Hor probíhala snad již od 13. stol., trvalejší osídlení zde však vzniklo až v první polovině 16. stol., kdy nastal nový rozvoj těžby stříbra na Příbramsku. Původní hornická osada stála pravděpodobně na návrší Koráb přibližně v místech dnešního kostelíka sv. Prokopa. Velký rozmach těžby zde nastal po roce 1770, kdy do Březových Hor přišel z Kutné Hory huťmistr Jan Anton Alis, který doly zmodernizoval a založil hlubinné šachty. V roce 1896 pak byly Březové Hory povýšeny na královské horní město. Počátkem 50. let 20. století bylo město opět sloučeno s Příbramí, se níz pak postupně srostlo i stavebně. V roce 1978 byla těžba stříbrných rud na Březových Horách definitivně ukončena.

Kontakt: Ing. Irena Blažková, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, blazkova.irena@npu.cz